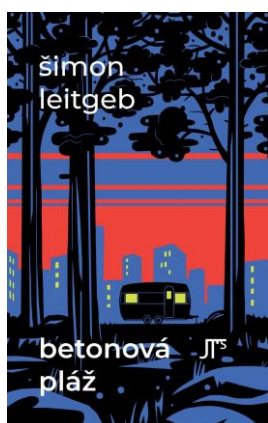

Vítězem 34. ročníku Ceny Jiřího Ortena je Šimon Leitgeb s přímočarou básnickou sbírkou Betonová pláž

V pondělí 17. května v 17 hodin proběhlo v Zrcadlové kapli Národní knihovny v pražském Klementinu slavnostní vyhlášení Ceny Jiřího Ortena (CJO) 2021, které bylo živě streamováno na facebookových profilech Ceny Jiřího Ortena, Moravské zemské knihovny a Českého literárního centra. Vítězem 34. ročníku soutěže pro mladé talentované autory do 30 let je Šimon Leitgeb (1996). Autor upoutal porotu jmenovanou Svazem českých knihkupců a nakladatelů (SČKN) svou básnickou sbírkou Betonová pláž, která je jeho druhým počinem. Kniha Leitgebových básnických miniatur vyšla v JT's nakladatelství v roce 2020 a odbornou porotu zaujala svou přímočarou a nesentimentální dětskou optikou, z níž autor buduje konkrétní, uvěřitelný svět malého chlapce z okraje společnosti.

STREAM Z VYHLÁŠENÍ NAJDETE [ZDE](#).

*„Na své druhé básnické sbírce Betonová pláž jsem intenzivně pracoval dva a půl roku. Začal jsem ji psát při druhé jízdě v rozdrncaném autobuse na Ukrajinu. Jel jsem tehdy za současnou přítelkyní, kterou jsem tam potkal dva týdny zpátky během čtení textů z mé první sbírky Mezi náma, které mi do ukrajinštiny přeložil tamní básník Petro Midanka. Tím začala má dlouhá cesta za hranice. Vzpomínám si, jak jsem pak vozil rukopis v horní kapse krosny přes státy bývalé Jugoslávie, thajské hostely a pláže až do New Yorku, aniž bych měl jedinou kopii. Vzpomínám si, jak jsem se troufale zeptal Biancy Bellové, jestli mi nepřeloží texty z rukopisu do angličtiny, abych obrazil pár čtení v Anglii a při prvním z nich jsem se seznámil s londýnským básníkem Deanem Attou, který mě od té doby svými texty a společenskými postoji nepřestává inspirovat. Po necelých dvou letech cestování jsem pak v Gruzii proškrtával víc jak sto stran rukopisu na podlaze hotelového pokoje a poslouchal revoluci probíhající doslova pod okny. Rukopis tak se mnou projel Evropou, Amerikou i Asií a těsně po Silvestru 2020 stráveném v Connecticutu jsem se ho rozhodl poslat na redakci dlouholetému kamarádovi Janu Těsnohlídkovi, se kterým jsme ho „dotáhli na konec cesty“ v jeho JT's nakladatelství. Udělalo mi pak radost, když se obálky ujmul Jaromír 99, jehož ilustrace a hudbu dlouho se zájmem sleduji,“ uvedl laureát **Šimon Leitgeb**.*

Vítěze vybrala odborná porota, v níž zasedli literární teoretik **Petr A. Bílek**, literární kritik a filozof **Petr Fischer**, spisovatelka a překladatelka **Pavla Horáková**, literární redaktor **Štěpán Kučera** a spisovatelka a redaktorka **Božena Správcová**. Předsedou poroty se stal **Petr A. Bílek**.

„Působivost Betonové pláže a její čtenářská přístupnost spočívá také v tom, že Leitgeb svou „sociálně-kritickou“ intencí (pokud vůbec nějakou měl) nemává čtenáři před nose a nechává ji jen zvolna, neagresivně vyvstávat. Díky tomu se s jeho hrdinou může identifikovat opravdu každý – vždyť každé dítě někdy trpí samotou a nepochopením, a pohádkám o šťastném dětství může věřit leda ten, kdo aspoň polovinu toho svého naschvál zapomněl,“ sdělila za porotu spisovatelka a redaktorka **Božena Správcová**.

Oceněná kniha vzešla z 21 přihlášených titulů, z nichž byla nominována tři díla do užšího výběru. Kromě vítězné *Betonové pláže* to byl počín **Gábiny Pokorné V hlavě** (Práh), přinášející bez příkras zápisky mladé schizofreničky, a románový debut *Praskliny* (Listen) spisovatelky, publicistky a scenáristky **Kláry Vlasákové**.

Cena Jiřího Ortena 2021 je udělována s podporou Ministerstva kultury ČR, Státního fondu kultury, Magistrátu hl. města Prahy a partnerem je také České literární centrum, které vítězi zprostředkuje tvůrčí pobyt. V roce 2020 strávil měsíc v německé umělecké kolonii ve Worpswede spisovatel Vratislav Maňák, laureát CJO 2012. V tomto roce bude v umělecké kolonii, která existuje již od 19. století, měsíc žít a tvořit Hana Lehečková, vítězka CJO za rok 2020. Během svého pobytu se autorka také představí německému publiku na mezinárodním literárním festivalu v Brémách. Rezidenci poskytuje České literární centrum ve spolupráci s Uměleckými domy Worpswede, literárním festivalem *globale°* a za podpory Česko-německého fondu budoucnosti.

Všichni nominovaní od ČLC obdrží překlad ukázky z jejich díla do AJ, FJ a NJ pro účely zahraniční propagace. Cena Jiřího Ortena je podobně jako v předchozích ročnících spojena s finanční prémie pro vítěze ve výši 50 000 Kč. A stejně jako v minulém roce, také s 10 000 Kč pro oba další nominované.

O vítězné knize

Šimon Leitgeb: betonová pláž (JT's nakladatelství)

ANOTACE: Druhá básnická knížka Šimona Leitgeba vychází tři roky po jeho pozoruhodném debutu a v mnohém na něj navazuje. Stále se přidržuje dětské či mladické perspektivy, znovu jsou básně ukotveny v koncizním rámci, jenž má tentokrát podobu příběhu rozděleného do tří oddílů. Oproti syrovosti první sbírky nicméně nové texty vykazují melancholické zjemnění a větší míru obraznosti, která místy nabývá až symbolistního rázu. Svět se ukazuje jako podivné místo k existenci.

Šimon Leitgeb (1996) vyrostl v Malontech, vesnici v Novohradských horách. Je autorem básnické sbírky *Mezi náma* (Nakladatelství Petr Štengl, 2017) a *Betonová pláž* (JT's nakladatelství, 2020). Publikoval ve většině českých literárních časopisů a v roce 2016 se objevil i v antologii Nejlepší české básně 2016 (Host, 2016). Jeho básně byly přeloženy a publikovány v Rakousku, na Ukrajině a v Rumunsku. Žije střídavě v zahraničí a v Českých Budějovicích, kde se aktivně podílí na chodu kulturního života organizací literárně-hudebního pořadu *Mezi náma* a festivalu *Literatura žije!*.

Laudatio Boženy Správcové ke knize Šimona Leitgeba *Betonová pláž*

Dalo by se říci, že *Betonová pláž* je minimalistická poema – třeba o svobodě a o končícím dětství. Nic se tu nelíčí a nepopisuje, spíš pojmenovává a prožívá. Za zvláštními, vlastně velmi přímými slovními spoji tušíme neblahé děje, kterým se běžným jazykem říká třeba sociální vyloučení, šikana, pobyt v děčáku – ale dětský pohled lyrického hrdiny nepřipouští žádné fňukavé dospělé hodnocení. A prodírá se vši tou civilizační podivností bez ztráty životaschopnosti, čistoty a zářivosti.

Jako básník Šimon Leitgeb neoslňuje štavnatými obrazy a výrazivem, ale spíš zhuštěností a přesností. Několika slovy dovede načrtnout i dost komplikovanou situaci, na kterou by prozaik spotřeboval mnoho stran a možná i kapitol. Víme přesně, se děje, když napíše: „za strejdou choděj holky z města / třesou karavanem / a způsobou zemětřesení // čekám na stromě / dokud neodejdou...“ a víme dokonce i co si o tom dětský pozorovatel myslí: skoro nic, jen to registruje. Dokážeme si představit, kde a co se odehrálo, když „v noci starší kluci zhasli / objevili se před postelí malejch / a zacpali jim pusu // ráno sme objevili adama na záchodě (...) co ti udělali? / sebrali mi oblečení / dívám se na něj / dívá se do zdi...“, a velice dobře porozumíme směsici protichůdných, a přitom pořád dětských pocitů, která stojí za básní: „třídni vypadá / jak tlustej džon lenon / ptá se / jestli známe bíbls / a všichni zvedaj ruce // kdyby mezi nás natáh struny / zahrál by imedžin /// tlustej džon je můj vzor // nebudu poslouchat bíbls / prosednu mu kytaru / a nebudu se hlásit / aby si mě všim // je nás tu tolik / že je potřeba / trhat struny“.

Touto nenápadnou vybroušeností na úrovni jednotlivých básní však Šimon Leitgeb nekončí. Výběrem a řazením básní-detailů se mu zdařilo poskládat komorní, a přitom svým způsobem burčující příběh dítěte, kterému chybí rodinné zázemí a porůznu přežívá na okraji společnosti, mimo jiné také díky své imaginaci. Ale ani o ten příběh tu tolik nejde, spíš o vnitřní svět dětského hrdiny. Básnická kompozice vygraduje posledním textem, který leccos převrací naruby: zjistíme, že ten svět je ještě trochu jiný, než jsme si celou dobu představovali, a posouvá celou výpověď k větší hloubce a melancholii, ale možná i k naději. Zároveň se touto poslední básní začíná imaginární svět, který si dítě v sebeobraně vybudovalo, neodvratně hroutit – ne proto, že by se stalo něco hrozného, ale dítě prostě vyrostlo a možná se napříště obejde i bez pomoci vymyšleného partáka...

Působivost Betonové pláže a její čtenářská přístupnost spočívá také v tom, že Leitgeb svou „sociálně-kritickou“ intencí (pokud vůbec nějakou měl) nemává čtenáři před nose a nechává ji jen zvolna, neagresivně vystávat. Díky tomu se s jeho hrdinou může identifikovat opravdu každý – vždyť každé dítě někdy trpí samotou a nepochopením, a pohádkám o šťastném dětství může věřit leda ten, kdo aspoň polovinu toho svého naschvál zapomněl.

O Ceně Jiřího Ortena

Cena Jiřího Ortena se uděluje autorovi prozaického či básnického díla napsaného v českém jazyce, kterému v době vydání díla **není více než 30 let**. Toto prestižní ocenění se uděluje od roku 1987, od roku 2009 jej organizuje **Svaz českých knihkupců a nakladatelů** (SČKN). Mezi laureáty **Ceny Jiřího Ortena** patří například Michal Viewegh, Tereza Boučková, Petr Borkovec, Jaroslav Rudiš, Radek Malý, Petra Hůlová, Petra Soukupová, Marek Šindelka nebo Sára Vybíralová.

Kontakty

Elektronickou verzi tiskové zprávy, laudatio a kompletní informace o CJO najdete na webové stránce www.cenajirihootena.cz

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ A NAKLADATELŮ, z. s.

Fügnerovo náměstí 1808/3

Praha 2, 120 00

www.sckn.cz

ředitelka SČKN, Mgr. Marcela Turečková, +420 604 200 597, tureckova@sckn.cz, www.sckn.cz

Mediální servis: MgA. Vladana Brouková, +420 605 901 336, vladana.broukova@gmail.com